

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101480

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Даніліна Марія Ігорівна

2. Mariia Danilina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 37284 Право (081 Право)

Дата захисту: 29-12-2023

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3371

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15

Тема дисертації:

1. Україна як соціальна держава: теорія та практика
2. Ukraine as a social state: theory and practice

Реферат:

1. Дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці конституційного права дисертаційним дослідженням України як соціальної держави в контексті її історичного розвитку та однією із перших робіт, присвячених вивченню функціонування соціальної держави та забезпеченню соціальних прав в Україні в особливих правових режимах. Обґрунтовано, що застосування аксіологічного підходу до періодизації концепції соціальної держави в Україні дозволить дослідити розвиток суспільства та соціальної державності через цінності, які відображають динаміку змін соціуму. Запропоновано актуалізувати періодизацію розвитку концепції соціальної держави в Україні, відповідно до якої виокремлено три періоди: становлення (з IX століття до XVII століття), розвиток (з XVII століття до XIX століття) та системне формування (з XX століття і до тепер). Визначено соціальну державу як аксіологічну концепцію, яка направлена на реалізацію соціальних

цінностей (гідність, рівність, свобода, справедливість, безпека, соціальна солідарність), досягнення якої забезпечується шляхом провадження державою високих стандартів соціальної політики, розробкою законодавчої бази регулювання соціальної сфери та відповідної юридичної процедури. Встановлено, що розвиток концепції соціальної держави в Європі доцільно розглядати з моменту зародження перших ідей і праць щодо державотворення за часів античності, розглянути місце людини та її зв'язок із державою у різні історичні проміжки, проаналізувати формування цінностей, які складають основу концепції соціальної держави. На підставі цього виокремлено три періоди: 1) становлення основоположних ідей концепції соціальної держави (від античності до середини XV століття; 2) розвиток (від другої половини XV століття до кінця XIX століття); 3) системне формування концепції соціальної держави у сучасному розумінні (початок XX століття до теперішнього часу). Доведено, що аксіологічними засадами соціальної держави є гідність, соціальна рівність, соціальна безпека, соціальна справедливість, соціальна свобода, соціальна солідарність. Встановлено, що соціальна солідарність як аксіологічна засада соціальної держави розглядається в декількох аспектах: 1) як консолідація суспільства (узгодження інтересів і поглядів його членів з метою покращити рівень життя, створити гарні умови для розвитку індивідуальних здібностей особистості, сприяти дотриманню людської гідності та гідного рівня життя); 2) як соціальне партнерство (створення організаційно-правових форм для узгодження інтересів, досягненні компромісів шляхом поєднання спільних зусиль груп); 3) як основа виникнення громадянського суспільства. Як наслідок практичної реалізації соціальної солідарності виникають нові відносини у суспільстві: між державою та суспільством; між соціальними групами; між владними інституціями та суспільством. В дисертаційному дослідженні розкрито тезу, що становлення соціальної держави в Україні відбувається поступово, однак кроки, які приймаються державою не мають системного характеру та стратегії розвитку соціальної сфери, що спричинено перш за все зміною підходу, оскільки обрана на початку ліберальна модель соціальних реформ не принесла очікуваного результату, а поточні економічно-політичні умови спричинили необхідність пошуку нових стратегічних рішень. Основною проблемою повільного розвитку України як соціальної держави стає фактична неспроможність реалізувати конституційні положення на достатньому рівні.

2. This dissertation work is the first dissertation study of Ukraine as a social state in the context of its historical development in the national constitutional law science and one of the first works devoted to the study of the functioning of the social state and the provision of social rights in Ukraine in special legal regimes. It is substantiated that the application of an axiological approach to the periodization of the concept of the social state in Ukraine will allow studying the development of society and social statehood through values that reflect the dynamics of social change. It is proposed to update the periodization of the development of the social state concept in Ukraine, according to which three periods are distinguished: formation (from the ninth century to the seventeenth century), development (from the seventeenth century to the nineteenth century) and systemic formation (from the twentieth century to the present). The social state was defined as an axiological concept aimed at realization of social values (dignity, equality, freedom, justice, security, social solidarity), which is achieved through the implementation of high standards of social policy by the state, development of the legislative framework for regulation of the social sphere and the relevant legal procedure. It was established that the development of the social state concept in Europe should be considered from the moment of the first ideas and works on state-building in ancient times, to consider the place of man and his relationship with the state in different historical periods, to analyse the formation of values that form the basis of the social state concept. On this basis, three periods are distinguished: 1) the formation of the fundamental ideas of the social state concept (from antiquity to the middle of the fifteenth century; 2) development (from the second half of the fifteenth century to the end of the nineteenth century); 3) systematic formation of the social state concept in the modern sense (early twentieth century to the present). It was proved that the axiological foundations of the social state are dignity, social equality, social security, social justice, social freedom, and social solidarity. It was established that social solidarity as an axiological basis of the social state is considered in several aspects: 1) as consolidation of society (harmonization of interests and views of its members with a view to improving the standard of living, creating good conditions for the development of individual abilities of a person, and promoting human dignity and

a decent standard of living); 2) as social partnership (creation of organizational and legal forms for harmonization of interests, and reaching compromises by combining joint efforts of groups); 3) as the basis for the emergence of civil society. As a result of the practical realization of social solidarity, new relations emerge in society: between the state and society; between social groups; between government institutions and society. The dissertation study reveals the thesis that the formation of the social state in Ukraine is gradual, but the steps taken by the state do not have a systematic nature and strategy for the development of the social sphere, which is primarily due to a change in approach, since the initially chosen liberal model of social reforms did not bring the expected result, and the current economic and political conditions have led to the need to find new strategic solutions. The main problem of Ukraine's slow development as a social state is the actual inability to implement constitutional provisions at a sufficient level.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чорна М.І. Сутність права громадян на соціальний захист. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 4. С. 151-156.
- Даніліна М.І. Конституційні основи становлення соціальної держави. Актуальні проблеми держави і права. 2020. № 85. С. 56-61.
- Даніліна М.І. Соціальна політика держави. Knowledge, Education, Law, Management. 2020. № 3. С. 171-175.
- Даніліна М.І. Формування соціальної справедливості від епохи Античності до епохи Відродження. Юридичний бюлетень. 2020. № 14. С. 23-28.
- Чорна М.І. Забезпечення права громадян на соціальний захист та судова система. Правове життя сучасної України : матеріали наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) : у 2 т. відп. ред. Г.О. Ульянова. Одеса : Гельветика, 2019. С. 356-358.
- Чорна М.І. Конституційні гарантії соціальних прав людини. Чорноморські наукові студії : матеріали П'ятої всеукраїнської мультидисциплінарної конференції (м. Одеса, 17 травня 2019 року): Одеса, 2019. С. 51-52.
- Даніліна М.І. Конституція України та соціальний захист населення. Соціальні права та їх захист адміністративним судом : матеріали III міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 04 вересня 2020 р.) : Київ, 2020. С. 25-28

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0116U001842, 0122U000266

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Афанасьева Мар'яна Володимирівна
2. Mar'yana V. Afanasyeva

Кваліфікація: д. ю. н., професор**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"**Код за ЄДРПОУ:** 20933314**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Батанов Олександр Васильович
2. OLEKSANDR BATANOV

Кваліфікація: д.ю.н., професор**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут держави і права ім. В.М. Корецького**Код за ЄДРПОУ:** 05417131**Місцезнаходження:** вул. Трьохсвятительська, 4, Київ, 01001, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Національна академія наук України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Академічний**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Щербанюк Оксана Володимирівна
2. OKSANA SHCHERBANIUK

Кваліфікація: д. ю. н., професор**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02031240

Місцезнаходження: , Чернівці, 58000, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулі-Іванченко Ксенія Костянтинівна

2. Kseniia K. Kuli-Ivanchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішина Наталя Вікторівна

2. NATALIA MISHYNA

Кваліфікація: д.ю.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Латковська Тамара Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Латковська Тамара Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Д'ячкова Марія Олегівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна